هدف :

حسابداري يك سيستم است كه در آن فرآيند جمع‌آوري، طبقه‌بندي ، ثبت، خلاصه كردن اطلاعات و تهيه گزارشهاي مالي و صورتهاي حسابداري در شكل‌ها و مدلهاي خاص انجام مي‌گيرد. تا افراد ذي‌نفع درون سازماني مثل مديران سازمان و يا برون‌سازماني مثل بانك‌ها، مجمع عمومي سازمان مورد نظر و يا مقامات مالياتي بتوانند از اين اطلاعات استفاده كنند. به همين دليل فردي كه تحصيلات دانشگاهي ندارد، بيشتر دفتردار است تا حسابدار. چرا كه گزارشهاي اين دسته از افراد مطابق استاندارد نيست و پردازش كافي نمي‌شود و بيشتر تراز حسابها مي‌باشد. براي مثال يك حسابدار تجربي نمي‌تواند براحتي بين دارايي كوتاه مدت و بلند مدت تفاوت قائل شود و يا نمي‌داند كه چگونه بايد معاملات ارزي را در دفاتر ثبت كرد.
حسابداري به عنوان يك نظام پردازش اطلاعات، داده‌هاي خام مالي را دريافت نموده، آنها را به نظم در مي‌آورد.

محصول نهايي نظام حسابداري گزارش‌ها و صورت‌هاي مالي است كه مبناي تصميم‌گيري اشخاص ذي‌نفع (مديران ، سرمايه‌گذاران ، دولت و ...) قرار مي‌گيرد.

ماهيت :
يك حسابدار متخصص، در آينده مي‌تواند مدير مالي يك سازمان يا شركت گردد يعني مي‌تواند به مديريت يك شركت ايده بدهد كه منابع موجودش را در چه راههايي سرمايه‌گذاري نمايد تا استفاده بهينه كند و يا اگر شركت به منابع مالي جديد نياز داشت يك مدير مالي بر اساس دانش آكادميك خود مي‌تواند بگويد كه از چه طريقي بايد تامين مالي كرد. و مجموع اين فعاليت‌ها خارج از توانايي يك حسابدار تجربي است.
«حسابداري يك سيستم اطلاعاتي است كه با فراهم‌كردن اطلاعات لازم كمك مي‌كند تا سرمايه‌گذارها، اعتبار دهندگان، مديران و دولت نسبت به مسائل اقتصادي بهتر بتوانند، تصميم بگيرند. براي مثال اگر شخصي بخواهد در يك شركتي سرمايه‌گذاري كند، تمايل دارد كه وضعيت مالي آن شركت و يا نتايج عمليات آن شركت را در طي سالهاي قبل بداند. موضوعاتي كه به صورت گزارشهاي مالي توسط حسابداران تهيه مي‌شود.

«حسابداري به منظور جوابگويي به نيازهاي انسان به وجود آمده است. به همين دليل با گذشت زمان و به موازات گسترش فعاليت‌هاي اقتصادي و افزايش پيچيدگي آن ، هدفها و روشهاي حسابداري براي

جوابگويي به نيازهاي اطلاعاتي، توسعه يافته است. چرا كه اشخاص، شركت‌ها و دولت براي تصميم‌گيري در مورد توزيع مناسب منابع مالي نياز به اطلاعاتي قابل اتكا دارند كه اين اطلاعات را به ياري حسابداري مي‌توان به دست آورد. از سوي ديگر انجام سرمايه‌گذاري يكي از مواد ضروري و اساسي در فرآيند رشد و توسعه اقتصادي كشور است و سرمايه‌گذاران نيز از بعد عرضه سرمايه، تا حد امكان سعي دارند منابع مالي خودرا به سويي سوق دهند كه كمترين ريسك و بيشترين بازده را داشته باشد. يعني به دنبال برآورد ريسك سرمايه‌گذاري‌ها خواهند بود. اين در حالي است كه يكي از مباني اساسي براي محاسبه ريسك بازار شركت‌ها ، استفاده از اطلاعات توليد شده توسط سيستم حسابداي است.
رشته حسابداري از جمله رشته‌هايي است كه از داوطلبان هر سه گروه آزمايشي رياضي و فني ، علوم تجربي و علوم انساني دانشجو مي‌پذيرد.

آينده شغلي ، بازار كار ، درآمد:

به نظر مي‌رسد فارغ‌التحصيلان دوره‌هاي تحصيلات تكميلي اين رشته، آمادگي و پختگي بيشتري براي حضور در بازار كار دارند.
نتيجه يكي از تحقيقات دانشگاه «كلمبيا» مبني بر اين بود كه از از دهه 70 به بعد همه شركتهاي موفق، شركتهايي بوده‌اند كه مدير آنها تحصيلات مالي داشته است. چون از اين دهه به بعد اطلاعات نقش مهمي پيدا كرده است و مهمترين اطلاعات نيز، اطلاعات مالي است كه تاثير بسياري در تصميم‌گيري روساي شركت‌ها دارد.
«فرصت‌هاي شغلي يك حسابدار بسيار گسترده است و از پايين‌ترين سطح تا بالاترين سطح را در بر مي‌گيرد. و با وجود اين كه در دانشگاههاي مختلف كشور اعم از دولتي ، غيرانتفاعي و آزاد، دانشجويان بسياري در رشته حسابداري تدريس مي‌كنند اما تعداد فارغ‌التحصيلان بيكار اين رشته از بيشتر رشته‌ها كمتر است. چون از يك موسسه كوچك گرفته تا بزرگترين كارخانه‌هاي كشور حداقل براي تهيه اظهارنامه مالياتي به حسابدار نيازمند هستند.
همچنين دانش حسابداري در بخش ماليات كاربرد وسيعي دارد. چون محاسبه سود به ياري حسابداري امكان‌پذير است و تعيين مقدار سود نيز مبناي محاسبه ماليات شركتها اعم از دولتي و خصوصي مي‌باشد.
فارغ‌التحصيلان اين رشته پس از اتمام تحصيل مي‌توانند در سطوح مختلف و شاخه‌هاي متفاوت عهده‌دار انجام امور مالي گردند كه شرح آن چنين است:
الف) حسابداري
فارغ‌التحصيلان مي‌توانند در كليه موسسات و واحدهاي تجاري، اعم از دولتي يا خصوصي به عنوان حسابدار در شاخه‌هاي زير مشغول كار شوند:
حسابداري مالي: در كليه شركتها و موسسات تجاري و غيرانتفاعي.
حسابداري صنعتي : در كليه واحدهاي صنعتي و شركتهاي توليدي.
حسابداري دولتي : در كليه سازمانها و ادارات دولتي به عنوان حسابدار يا عامل ذيحساب.
حسابداري مالياتي : در ادارات دارايي.
حسابداري بيمه : در موسسات بيمه .
حسابداري بانكها : در شعبه‌ها و سرپرستي بانكها .
حسابداران پس از مدتي اشتغال به كار حسابداري مي‌توانند در سمت مديريت مالي واحدهاي تجاري ، ايفاي نقش نمايند.
ب) حسابرسي

فارغ‌التحصيلان رشته حسابداري قادرند با توجه به شاخه‌هاي حسابداري در بند الف در حرفه حسابرسي شاغل شوند. شاغلان حرفه حسابرسي در يك تقسيم‌بندي كلي به دو گروه اصلي تفكيك مي‌شوند :
حسابرسان داخلي : اين گروه از حسابرسان ، كارمند واحد مورد رسيدگي هستند، و در واقع رابط ميان هيات مديره و شركت بوده و گزارش رسيدگي خود را به طور هفتگي ، ماهانه يا ساﻻنه به مديرعامل و هيات مديره ارائه مي‌دهند . اين گروه از حسابرسان عمليات داخل واحد تجاري را رسيدگي مي‌كنند.
حسابرسان مستقل: اين گروه از حسابرسان، افرادي هستند كه در موسسات حسابرسي مشغول كار هستند و بر اساس قرارداد ميان شركتها يا سازمانها با اين موسسات، عمليات حسابداري و مالي واحد تجاري را بر اساس اصول و موازين حسابداري مورد رسيدگي قرار مي‌دهند و گزارش خود را به مجمع عمومي صاحبان سهام ارائه مي‌كنند. در واقع حسابرسان مستقل رابط ميان صاحبان شركت و هيات مديره شركت مي‌باشند.
در حال حاضر در ايران ، سازمان حسابرسي به عنوان يك سازمان دولتي ، بزرگترين موسسه حسابرسي است و در كنار آن ساير موسسات حسابرسي دولتي و خصوصي مشغول فعاليت مي‌باشند.

توانايي‌هاي مورد نياز و قابل توصيه:
داشتن شم رياضي در رشته حسابداري از اهميت بسياري برخوردار است. به همين دليل دانش‌آموزان رشته رياضي در اين رشته موفقتر هستند. البته اين بدان معنا نيست كه دانش‌آموزان رشته علوم انساني قادر به ادامه تحصيل در رشته حسابداري نيستند بلكه بايد تلاش كنند تا از دانش رياضي خوب و يا حداقل متوسطي برخوردار باشند.
همچنين يك حسابدار بايد بتواند بخوبي گزارش كارهاي خود را ارائه دهد. بنابراين بايد در ادبيات فارسي مسلط بوده و نگارش خوبي داشته باشد. اين ويژگي بخصوص در سطوح باﻻتر اين رشته يعني حسابرسي و مديريت مالي اهميت بسياري دارد.
در آزمون هر سه گروه آزمايشي درس رياضي به عنوان مهمترين درس اين رشته ضريب 4 دارد.
دانشجوي حسابداري بايد صادق و رازدار باشد چون در آينده تمام اسناد و مدارك يك سازمان را در اختيار دارد و اگر فرد رازدار و در كل با اخلاقي نباشد لطمات زيادي به آن شركت و در نهايت به جامعه وارد مي‌آورد. اين مساله بخصوص در حسابرسي اهميت بيشتري دارد زيرا اگر يك حسابرس كه وظيفه بررسي گزارشات مالي يك سازمان و تاييد صحت و سقم آن را بر عهده دارد، درستكار نبوده و يا شهامت ابراز مشكلات را نداشته باشد، مي‌تواند به نابسامانی‌هاي اداري و مالي يك جامعه دامن بزند.
و باﻻخره يك حسابدار براي موفقيت در اين دنياي پر از رقابت و تغيير و تحول بايد خلاق، مبتكر، صبور و منضبط باشد.
علاقه به امور مالي و تجزيه و تحليل‌هاي آن، عامل موفقيت دانشجوي حسابداري است.

وضعيت ادامه تحصيل در مقاطع باﻻتر:
تا مقطع دكترا امكان ادامه تحصيل وجود دارد.

نظر يك فارغ‌التحصيل مشغول به كار در اين رشته :
دانشجوي اين رشته بايد تحمل ساعتها كار در پشت يك ميز و صندلي و سرو كار داشتن با اعداد و ارقام را داشته باشد. همچنين بايد دقيق و منظم باشد تا در جمع‌بندي اعداد و ارقام دچار مشكل نگردد.»

وضعيت نياز كشور به اين رشته در حال حاضر:
آموزش حسابداران و شركت موثر آنها در فراهم‌آوري اطلاعات مالي دقيق و قابل اعتماد، و تجزيه و تحليل اين اطلاعات براي توسعه پايدار در كشور در حال توسعه‌اي مانند ايران اهميت فراواني دارد. چرا كه وجود اطلاعات دقيق، اعتماد برانگيز، بموقع و مربوط به فعاليت‌هاي اقتصادي، نه تنها لازم بلكه حياتي است. علاوه بر اين اطلاعات مالي حاصل از فعاليت‌هاي اقتصادي كه بوسيله نظام‌هاي حسابداري گزارش مي‌شود، مي‌تواند از انحراف مسير پيش‌بيني شده ، اتلاف منابع اقتصادي و اخلال در برنامه‌هاي توسعه اقتصادي جلوگيري كند.
دكتر ثقفي نيز در اين باره مي‌گويد:« چون اين رشته فقط به كلاس و معلم نياز دارد متاسفانه در سالهاي اخير، بسياري از شهرهاي دورافتاده كه حتي يك حسابدار مجرب و متخصص ندارد، رشته حسابداري را با استفاده از اساتيد كم‌تجربه دائر كرده است و در نتيجه فارغ‌التحصيلان دانشگاههاي فوق حسابداراني ناكارآمد هستند كه نمي‌توانند، جذب بازار كار شوند. البته آنچه گفته شد شامل حال فارغ‌التحصيلان توانمند اين رشته نمي‌شود چون هر فرد سرمايه‌گذار و هر موسسه اعتباري براي سرمايه‌گذاري يا اعتبار دادن به حسابدار نياز دارد. »

نكات تكميلي :
چند سال پيش وقتي كه آقاي . ت رياست يكي از كارخانه‌هاي ايران را بر عهده گرفت با اخم‌هاي در هم و چهره‌هاي عبوس كارگراني روبرو شد كه 6 ماه بود حقوق نگرفته بودند و اميد چنداني نيز به رئيس جديد نداشتند. اما رئيس جديد كه فارغ‌التحصيل رشته حسابداري بود با مديريت قوي و درست خويش نه تنها كارخانه مورد نظر را از ورشكستگي نجات داد بلكه امروزه اين كارخانه يكي از بهترين كارخانه‌هاي كشور است كه محصولات آن به خارج از كشور صادر مي‌گردد و در حال حاضر نيز نحوه كار رئيس ياد شده به عنوان يك شيوه نوين در دانشگاهها تدريس مي‌شود.
آنچه خوانديد سرگذشت واقعي يكي از كارخانه‌هاي كشور است.